Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 247.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 28 Października 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
26	6"	27" 2''' 29	+ 5, 4	3 09	WPn. Wschodni słaby	Pochmurno	Deszcz
	2	2, 68	+ 4. 6	2 95	" "	"	
	10	3. 13	+ 5. 0	3. 11	Północny słaby	"	

Wiadomości krajowe.

— *Wiedeń* 14 *Października.* —

W *Dostrzegaczu Austryackim* czytamy: J. C. W. Arcy-xiążę Stefan przybył w dniu 6 października do Raab, gdzie został przyjęty z wielkim zapałem jak zwykle. W dniu 7 oczekiwano na arcy-xięcia w Komors. Od kilku dni zbierała się szlachta komitetu Komornskiego konno; po wszystkich ulicach pracowano nad ozdobieniem domów. Brzegi Dunaju zamieniono w przeciągu trzech dni w aleę i wyłożono murawą. Dalej austryacka gazeta opisuje natłok ludu i t. d. Kończy zaś tak: „Arcy-xiąże, w którego towarzystwie znajdował się arcyxiążę Józef, zdawał się być nader wesołym. Wsiadł do powozu z hrabią Nadasdy i ruszył owym fatalnym mostem do miasta. Ale w kilka minut później zamięszanie i postrach stały się równie wielkiemi jak dopiero była radość; most załamał się pod ciężarem zgromadzonych na nim ludzi i blisko 200 osób wpadło w Dunaj. Krzyk zrobił się wielki; wszyscy wołali o pomoc. Z parostatków i młynów wysłano czółna na ratunek, pomimo tego jednak około 40 ludzi, o ile wiadomo, śmierć znalazło i po południu jeszcze zajmowano się szukaniem. Wiele trupów woda na brzeg wyrzuciła. Arcy-xiążę, jak zwykle, pokazał się w najpiękniejszém świetle. Później wieczorem odjechał przez Waag do Neutra.

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg* 15 *Października.* —

O cholerze. Od czasu ostatnich doniesień epidemiczna cholera znacznie zaczęła słabnąć w Woronežu; w Saratowie zaś to pomyślne przesilenie okazało się 2 września i od 12 tegoż miesiąca nie było już wcale nowych chorych. W ostatnich czasach epidemii, według postrzeżeń lekarzy, choroba napastowała szczególniéj tych mieszkańców Saratowa, którzy przy jéj zjawieniu się opuścili byli miasto i wrócili doń pod koniec epidemii, tudzież tych którzy poddawszy się przez czas silnego jéj rozwinięcia surowéj dyecie, następnie powrócili do zwykłéj niestrzemięźliwości w jedzeniu i piciu. Pod koniec epidemii zaczęły się jak zwykle ukazywać niektóre inne choroby, mianowicie przemienne febry i ostre wyrzuty skórne, których ani śladu w czasie silnéj epidemii nie było. Zauważano jednak, że tyfoidalne gorączki przez cały przeciąg grasowania cholery nieulegały jéj w pływowi. One częstokroć zjawiały się bez żadnego udziału symptomatów cholerycznych; przeciwnie cholera od 2 połowy epidemii częściej przechodziła w tyfus lub była przezeń towarzyszona.— W czterech powiatach Saratowskiéj guberni epidemia około 12 września słabiała, a miejscami ustawała, w dwóch zmagała się, w Kuznieckim ukazała się po raz pierwszy, w innych nie przestawała działać, ale bez szczególnéj śmiertelności. W Woronežu, jak już powiedziano, choroba znacznie osłabła. W ogóle od początku epidemii do 14 września w Woronežu zachorowało osób 4,225 umarło 1,884. W powiatach guberni Woroneżskiéj do dnia 14 września zachorowało 3,558 umarło 1437.— W Astrachanie do 13 września jeszcze choroba się trzyma, ale nader słabo; w powiatach tamecznéj gubernii powiększéj części ustała. W Stawropolu i w tamecznéj gubernii, według doniesień z dnia 12 września cholera całkiem ustała. W Taganrogu i okręgu, epidemia ustaje, ale w Kerczu trwa jeszcze. We wschodnich czterech powiatach gubernii Ekaterynosławskiéj, cholera od 1 września słabo działała. W Rostowie i innych miejscach zaczyna ustawać, a w miasteczku Azowie ustała zupełnie. W zachodnich powiatach dopiero się rozwija, a 5 września ukazała się w samém Ekaterynosławiu. Od początku do 12 wrześ

w całéj guberni Ekaterynosławskiéj zachorowało 5149, umarło 1752. Według doniesień z dnia 17 września, cholera zjawiła się w siedmiu powiatach gub. Penzeńskiéj i rozwija się lecz w słabym stopniu. Najwięcéj chorych (150) było w powiecie Niżme-Łamowskim, z których 33 umarło. W saméj Penzie do 17 września było chorych tylko 35, z których 15 umarło. W gubernii Tambowskiéj cholera jest słaba. Prócz Morszańska i Kozłowa, nawidziła 1 września miasto Usmań, 7 zjawiła się w powiecie Borysohlebskim, a 12 w samym Tambowie. Tam w ciągu 5ciu dni zachorowało 21, umarło 9 Z guberni Kurskiéj, Charkowskiéj, Orłowskiéj i Połtawskiéj nieodebrano nowych doniesień o postępach cholery.

Pódług najpóźniejszych doniesień, cholera ukazała się w następujących nowych punktach: 1) od ostatnich dni sierpnia w Starodubowskim, a od 10 września w Nowogradsiewierskim powiecie gub Czernichowskiéj. 2) Od 5 wrześ. w m. Kazaniu; a lubo lekarze tameczni nie uznają jeszcze z pewnością zjawionéj tam choroby za epidemiczną cholerę, wszakże ta zdaje się nie ulegać wątpliwości. Ze 40, którzy do 16 września zachorowali, umarło 20. 3) D. 8 września, w m. Samarze gub. Simbirskiéj gdzie szybko się szerzy, do 17 września zachorowało 97, z których umarło 36. W d. 12 września cholera ukazała się téż w samym Simbirsku i tegoż dnia w m. Syzraniu. 4) Od września w Łukojanowskim powiecie gub. Niżegorodzkiéj. 5) Około 15 września, w m. Riażsku gub. Riazańskiej; umarło tam 3 z liczby 5 chorych. 6) D. 13 września cholera zjawiła się w Jefremowskim powiecie gub. Tulskiéj, a od 17 t. m. w saméj Tule, na 5 żołnierzach garnizonowego batalionu, z których 1 w prędce umarł.

Z doniesień urzędowych daje się nadto widzieć, że choroba grasuje znowu w Persyi, w Choi i w Tawrydzie i rozszerza się na posiadłości tureckie w Azyi; w końcu sierpnia zjawiła się w Trebizondzie.

Wiadomości z Kaukazu. 20 *sierpnia z obozu przy aule Salty w Dagestanie.* Po rozbiciu dnia 7 Sierpnia, band Kibiit-Mahometa i oczyszczeniu dnia 9 miejscowości na prawem skrzydle naszego obozu z partyj nieprzyjacielskich, roboty zakopowe przeciwko saulowi Sałty prowadzone były czynnie i z zupełnym skutkiem. Bateryje wyłomowe zostały urządzone. Dnia 22 zajętą została jedyna pozostająca u nieprzyjaciela droga komunikacyi z mostem Sałtyńskim, przechodząca. Przez ogrody na stronie zachodniéj aułu. W tym celu wysłany został jenerał-major Biurno, z dwoma batalionami i częścią milicyi Samurskiéj pieszéj, a tymczasem, aby odwrócić uwagę nieprzyjaciela, rozkazano w głównym obozie, z tyłu zakopów zebrać się wojskom i udawać przygotowania do szturmu. Rozporządzenie to osiągnęło cel zamierzony. Górale, którzy byli wypadli naprzeciw jenerał-majorowi Biurno, postrzegłszy poruszenie w naszym obozie, pospieszyli napowrót do przodowéj strony aułu, aby go bronić. Następnie ogrody były zajęte przez wojska nasze, bez żadnéj straty i do ufortyfikowania téj pozycyi natychmiast przystąpiono. Lezgińczycy, czując ważność utraconéj miejscowości, attakowali w nocy zaledwo obwarowany w ogrodach oddział jenerał-majora Biurno; na wzgórzu, leżącém z przodu pozycyi, walka ręczna trwała przeszło dwie godziny. Lezgińczycy, siedm razy wszczynali atak, lecz za każdym razem odpierani, odstąpili nareszcie z ogromną stratą. Pozostałe garnizonowi ścieżki dla kommunikacyi przez most a nawet woda, zostają pod ogniem jenerał-majora Biurno. Pomyślna ta, lecz zbyt zacięta rozprawa, nie mogła być i dla nas bez pewnéj straty; szczególniéj dotkliwą jest strata podpułkownika Bibanowa, który raniony był jeszcze pod Hergebilem, a tu poległ śmiercią walecznych. Tymczasem, dnia 24 główną minę doprowadził podpułkownik inżenierów Kessler ku baszcie centralnéj przodowego frontu fortyfikacyi. Wysadzeniem jéj, nietylko baszta środkowa, lecz i przytykające do niéj sakle powiększéj części wyleciały w powietrze. Zdrowie wojsk w zaspakajającym jest stanie, pomimo gorących dni i zwiększonych zatrudnień żołnierzy. Cholery nie ma. Na innych punktach nie było żadnych nieprzyjaznych ze strony górali przedsięwzięć oprócz zamachu Daniel-Beka przeciwko dwóm wsiom Kazi-Kumykskiego chaństwa; napad ten odparł rotmistrz gwardyi Ałagar-Bek, z milicyą kumychską.

—*Szwajcarya* 19 *Października.* —

Nim przyjdzie do rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich rząd związkowy postanowił wydać odezwę do ludu kantonów odszczepionych podając środki do pojednania które raczéj za dopełnienie formalności uważać można, bo z pewnością odrzucane zostaną, dla tego że zagrożone kantony spodziewają się nie tylko interwencyi zagranicznéj, ale i skutecznéj pomocy w razie gdyby własnemi siłami dostatecznego oporu stawić nie mogły.

— *Paryż* 21 *Października.* —

Senatorowie Ardouin i Delva, nadzwyczajni posłowie i pełnomocni ministrowie rzeczypospolitéj Haiti złożyli królowi na prywatném posłuchaniu listy wierzytelne dla wymiany ratyfikacyi konwencyi na dniu 15 maja zawartéj.

Dowiadujemy się, że xiążę Joinville udaje się z Tulonu do Włoch w missyi dyplomatycznéj, a mianowicie do różnych dworów Włoch średnich.

Minister finansów miał oświadczyć, że jeżeli pożyczka 250 milionowa nie da się po 4% do skutku przywieść, wykonanie téj operacyi finansowéj tymczasowo zawieszonem będzie.

Czynności giełdowe ustały, kursa jednak renty francuzkiéj trzymały się pomimo spadania papierów angielskich. Na oburzenie z jakiém *Constitutionnel* powstaje na przesełanie broni z Besançon do Freiburga odpowiada dziś *Journal des Débats* w sposób usprawiedliwiający krok ten ze strony rządu francuzkiego który nie ujmuje się za żadném stronnictwem, ale obstaje tylko za sprawiedliwością jaka przemawia za kantonami odszczepionemi.

Czytamy w *Journal des Débats*: Ostatnie wiadomości ze Wschodu donoszą nam o przybyciu do Alexandryi oddziału inżynierów francuzkich, którzy mają rozpocząć ostateczne rozmiary i badania gruntu dla kanału morskiego, mającego połączyć morze Czerwone z morzem Śródziemném i utworzyć prąd wody, prawdziwą rzekę żeglowną dla wszystkich nawet i największych okrętów, tak parowych jak i żaglowych, pomiędzy dawnym Peluzium a portem Suez.

Ogłoszenie podobnego projektu wystarcza do wykazania jego ważności. Przedsięwzięcie mające połączyć morza Europy i Indyi, znosząc blisko połowę odległości oddzielającéj te dwie strony świata na drodze przez przylądek Dobréj Nadziei; podobne przedsięwzięcie obchodzi nie tylko Egipt od którego zabiera grunt, ale ważném jest dla polityki i handlu całego świata.

Ten wielki skutek okupić można przebiciem 30 mil w pustyni wśród gruntów, których położenie naturaloe nader ułatwia pracę, utworzeniem dwóch portów, które przedstawia trudności dosyć, ale łatwych do pokonania sztuką inżyniera, nakoniec wydatkiem 30 do 40 mili. fr.

— *Londyn* 17 *Października* —

Zawieszenie wypłat banku Liverpolskiego jest teraz przedmiotem powszechnéj rozmowy. Okoliczność ta przekonywa że przesilenie handlowe nie doszło jeszcze do najwyższego stopnia; ztąd obawa, że nowe straty trzeba będzie ponosić. Aby dalszym klęskom w zawodzie pieniężnych spekulacyj zapobiedz przybyła tu z Liwerpolu deputacya złożona z bankierów i kupców w celu uzyskania pomocy do otworzenia dalszych wypłat. Lord John Russel dał zapewnienie że rząd zwrócił na to swoję uwagę, nie może im jednak robić nadziei, żeby środki w téj mierze użyte mogły powszechną obawę usunąć i zagrożonych stratami uwolnić.

W tych dniach ogłoszono w Londynie dwa ważniejsze bankructwa t. j. panów Rolerta Robinson i spółki na 90,000 fst. i Barnes i społki na 60,000 fst. w Liverpol zaś jedno na 40,000 fst. pod firmą Piotr Cornthwaite i Spółka.

— *Włochy*. —

Podajemy tutaj główne punkta prawa, urządzającego władzę municypalności rzymskiéj. Wiadomo, że projekt do tego prawa wyrabiała z polecenia Ojca Sgo komisya, złożona z najznakomitszych ludzi z obywatelstwa miejskiego i szlachty:

Miasto Rzym i jego territorium miec będą władzę municypalną, co sześć lat wybieraną i radę z 100 obywateli wybieranych, z których 64 ma należeć do klasy właścicieli, 4 do duchowieństwa, pozostałych zaś 32 w połowie wybieranemi będą z pomiędzy ludzi nauki i artystów, a połowie z kupców i rzemieślników. Taki też jest stosunek ludności w Rzymie, gdzie kupcy i rzemieślnicy są bardzo nieliczni, a właściciele stanowią większość mieszkańców i gdzie duchowieństwo liczy tylko 3000 dusz na 160,000 ludności.

Urząd municypalny Rzymu składać się będzie z dziewięciu osób, a mianowicie z jednego senatora (dawny tytuł naczelnika grodu) i ośmiu konserwatorów; wszyscy mają być wybranemi pomiędzy członkami wielkiéj rady przez to zgromadzenie. Senatora Ojciec Sty mianuje, wybierając z trzech pierwszych kandydatów na liście przedstawionych.

Prawo wyboru jest bezwzględne, chyba że nastąpiło pogwałcenie form prawnych.

Atrybucye municypalności rzymskiéj będą takież same jak municypalności innych miast państwa kościelnego. Zajmować się ona będzie żywnością, bezpieczeństwem obywateli, utrzymaniem dróg publicznych, wałów, wodociągów ogrodów, cmentarzy, słowem wszystkiém, co tylko tycze się ozdoby miasta i wydatków gminnych. Szpitale będą także pod najwyższym nadzorem municypalności bez naruszenia jednak praw testatorów i postanowień konsylium Trydenckiego. Urządzanie atrybucyi władzy municypalnéj co do lombardów wstrzymano.

Ponieważ dochody i wydatki municypalne nie są skoncentrowanemi w jednéj władzy ale owszem rozrzuconemi po wielu innych władzach, urządzonemi mnóstwem kontraktów szczegółowych, przeto nie można dziś ukonstytuować stanowczo municypalności rzymskiéj jak obracając z skarbu papieskiego summę potrzebną dla utrzymania godności senatu. Późniéj to zgromadzenie samo i rada municypalna ureguluje swój budżet.

— *Florencya* 11 *Października*. —

Połączenie xięztwa Luki z Toskanią podało ludowi nową sposobność okazania wdzięczności swemu władcy. Na dniu 11 Paźdz. wieczór zgromadziło się do 50,000 ludzi wszystkich stanów przed pałacem xięcia. Równocześnie nadciągnęła gwardya narodowa z pochodniami i chorągwiami. Wtedy wystąpił xiążę z całą familią na balkon i został powitany radosnemi okrzykami uszczęśliwionéj publiczności obecnością swego ukochanego xięcia i Pana.

— *Madryt* 9 *Października*. —

Dotychczasowy sekretarz prywatny królowéj, don Ventura de la Vega, na kilka dni przed upadkiem gabinetu Goyena, został mia-

nowany podsekretarzem stanu w wydziale spraw zagran. Jenerał Narvaez dał mu dymisyę z téj posady, a ponieważ królowa nie potrzebuje teraz żadnego sekretarza, przeto p. Vdntura de la Vega będzie się mógł znowu muzom dramatycznym poświęcać.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 26 do dnia 27 Października.

Wilke Fryderyk, Liebenberg Emil, Smagłowski Bogusław ob., Laskiewicz Konstanty, z Galicyi; — Bileński Konstanty, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Lubomirski Kazimierz xiążę, Lubomirska Zenejda xiężna, Liebenberg Emil, do Galicyi; — Szczepanowski Józef ob., do [illegible].

Doniesienia Urzędowe.

Nro 302.

Sąd Pokoju Okręgu III. Mogilskiego.

Stósownie do Artykułu 52 ustawy o Włościanach usamowolnionych na zasadzie Artykułu 12 ustawy Hypotecznéj z roku 1844, wzywa mających prawo do spadku po niegdy Andrzeju Trynce z posiadłości włościańskiej w wsi Dąbie położonéj składającego się, aby z prawami swemi do spadku tego w terminie miesięcy trzech do Ces. Król. Sądu Pokoju zgłosili się; w przeciwnym bowiem razie pomieniony spadek całkowicie zgłaszającemu się Panu Wincentemu Mierzyńskiemu jako nabywcy praw od sukcessorów tegoż Andrzeja Trynki i wdowy po nim pozostałéj, przyznanym zostanie.

Kraków dnia 25 Października 1847 r.

P. *Slizowski.*

(1r.) J. *Żuberski* Pisarz.

Nro 303.

Sąd Pokoju Okręgu III. Mogilskiego.

Stósownie do Artykułu 52 ustawy o Włościanach usamowolnionych na zasadzie artykułu 12 ustawy Hypotecznéj z roku 1844, wzywa mających prawo do spadku po niegdy Jakóbie i Konstancyi Stachnikach z posiadłości włościańskiéj to jest domu i gruntu w wsi Dąbie położonych, składającego się; aby z prawami swemi do spadku tego w terminie miesięcy trzech do Ces. Król. Sądu Pokoju zgłosili się; — w przeciwnym bowiem razie pomieniony spadek zgłaszającéj się Zofii z Stachników Malinowskiéj jako córce i jedynéj sukcessorce oraz mężowi jéj Walentemu Malinowskiemu; przyznanym zostanie.

Kraków d. 25 Października 1847 r.

P. *Slizowski.*

(1r.) J *Żuberski* Pisarz.

CES. KRÓL. NOTARYUSZ PUBLICZNY.

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zawiadamia iż na zasadzie Reskryptu Ces. Król. Trybunału z dnia 18 Września 1847 r. Nro. 5,688 iż w domu Nro. 98 w Kazimierzu w Gminie VI. Miasta Krakowa stojącym w drodze pertraktacyi spadkowéj po niegdy Bayli Luxenbergowéj pozostałego po niéj ruchomości jako to: sukuie, pościel, bielizna, srebra, kosztowności, miedź i inne, o godzinie 9 zrana w dniu 3 Listopada bieżącego roku sprzedawane będą, a to za gotową a [illegible]ną monetę.

Kraków d. 25 Października 1847 r.

(2r.) Franciszek *Jakubowski.*

C E N Y Z B O Ż A

Na targowicy publicznéj w Kleparzu w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 25 i 26 Października 1847 roku	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowej...	—	—	41	—	—	—	39	—	—	—	36	—
,, Żyta star.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowe.	—	—	30	24		—	29	—	—	—	28	—
,, Jęczmi. st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowe.	—	—	27	15	—	—	25	—	—	—	23	15
,, Owsa star.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowe.	—	—	14	—	—	—	13	—	—	—	11	15
,, Grochu..	—	—	43	15	—	—	40	—	—		—	—
,, Jagieł.. .	—	—	58	—	—	—	56	—	—	—	—	—
,, Rzepak zi.	—	—	42	—	—	—	36	—	—	—	—	—
,, Ziemn. no.	14	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	108	—	—	—	100	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. 6 do zł. 2 gr. 21. Centnar słomy od zł. 3 gr. 24 do zł. 2 gr. 24

Spirytusu garniec z opłatą zł. 10 gr. —

Okowity ,, ,, od zł. — gr. — do zł. 8 gr. —

Drożdży wanienka od złp. 18 do złp. 20

Jaj kurzych kopa złp. 4 gr. —

Masła garniec najpiękniejszego . . . złp. 9 gr. 12.

Kopa Kapusty . . . od zł. 3 gr. 24 do zł. 5 g. —

,, Karpieli . . . od zł. 2 gr. 24 do zł. 3 g. 21

Korzec Buraków . . . od zł. 6 gr. 12 do zł. 7 g. 12

Sporządzono w C. K. Biorze Kommissaryatu Targowego.

Kraków dnia 26 Października 1847 r.

C. K. Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

Prawnie zajęte ruchomości jako to: stolarszczyzna, fajanse, szkła, sprzęty kuchenne i inne w drodze exekucyi Sądowéj sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą w dniu 29 Października r. b. o godzinie 10 z rana w domu pod L. 358 przy Głównym Rynku na I. piętrze z gotową zapłatą.

Kraków dnia 26 Października 1847 r.

Paweł *Więckowski* C. K. K. S.